

Klimarådet.

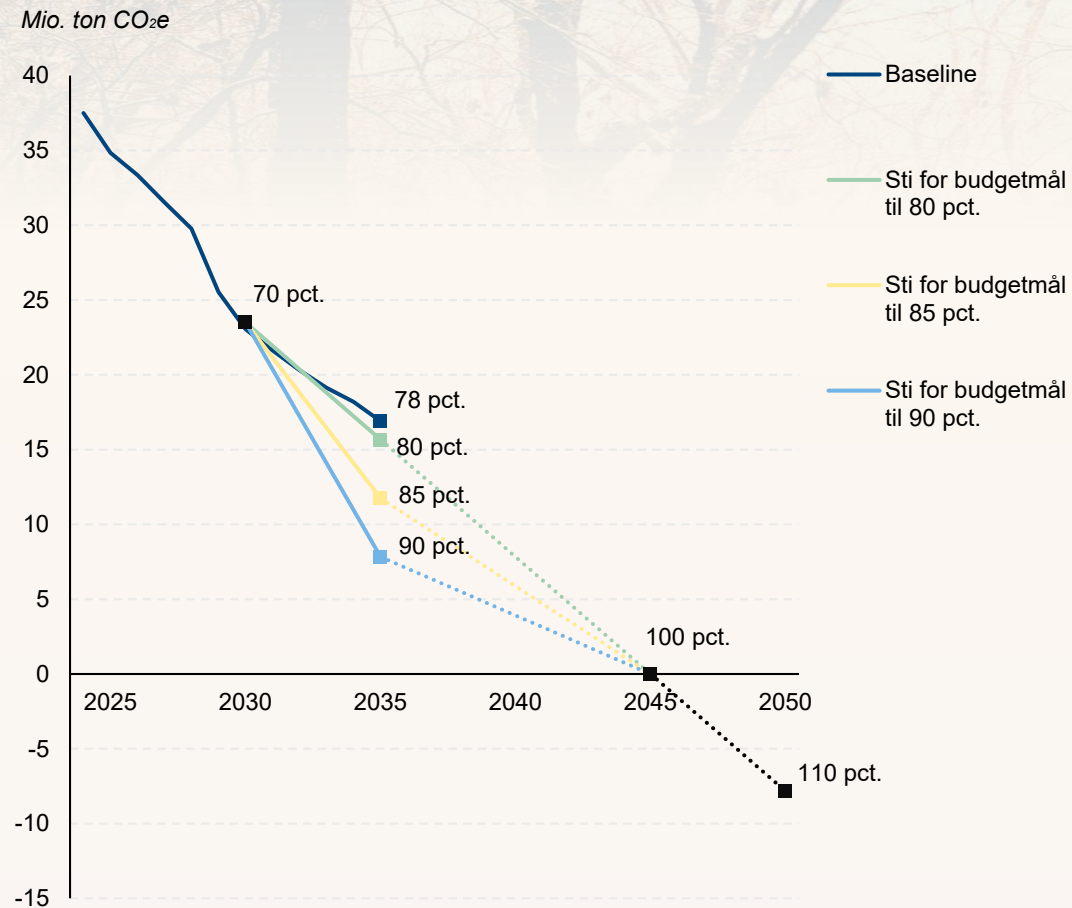
November 2024

Danmarks klimamål i 2035

10 spørgsmål og svar om et kommende 2035-mål

Kort sammenfatning

Skal klimamålet i 2035 være 80, 85, 90 eller noget helt fjerde?

Med den nuværende klimapolitik viser regeringens fremskrivning og effekter af efterfølgende aftaler, at Danmark vil nå 78 pct. reduktion af drivhusgasudledningerne i 2035 sammenlignet med 1990.

Klimarådet har undersøgt scenarioskitser for, hvordan Danmark kan øge reduktionerne til henholdsvis 80, 85 og 90 pct.:

- **Det vil kræve en beskeden merindsats at nå 80 pct.** Det vil især være omkostningseffektivt at øge udtagningen af landbrugsjord, som også bidrager positivt til vandmiljøet, biodiversiteten og andre samfundsmæssige hensyn.
- **Det vil kræve flere indsatser at nå 85 pct.** Analysen peger på, at kulstoffangst og -lagring (CCS) kan fremmes, og at udledningerne fra husdyrproduktionen i landbruget kan begrænses. Omkostningen til den ekstra indsats ser ud til at blive overskuelig og holde sig under 1.500 kr. pr. ton CO₂e.
- **Det kan blive dyrere at nå 90 pct.** Et højt mål kan blandt andet kræve, at den igangværende elektrificering af transportsektoren accelereres yderligere. Derudover kan det være nødvendigt med endnu mere CCS. De ekstra reduktioner til at nå 90 pct. ser ud til at holde sig under 2.000 kr. pr. ton CO₂e.

Der er argumenter for at sigte efter mere end 80 pct.

Klimaets tilstand. Klimaudsigterne bliver hele tiden mere dystre. I det lys må alle lande bestræbe sig mest muligt for at reducere udledningerne. Det taler for, at Danmark sætter et højt territorialt mål og supplerer med en styrket global klimaindsats.

Foregangsland. Særligt hvis man mener, at territoriale mål er vigtige for vurderingen af et lands samlede klimaindsats, eller at et højt dansk mål kan bidrage positivt til at fx EU øger sine klimaambitioner, synes et 2035-mål på 80 pct. ude af trit med klimalovens princip om, at Danmark skal være et foregangsland.

Vejen mod klimaneutralitet. Der er i 2035 kun 10 år til 2045 og regeringens mål om klimaneutralitet. Fordi de sidste reduktioner mod dette mål kan vise sig at blive de sværeste, både teknisk og socialt, og fordi implementering tager tid, kan det umiddelbart være fornuftigt at øge reduktionshastigheden frem mod 2035.

Der er fordele og ulemper ved højere mål

Samfundsmæssige hensyn		
	Fordele	Ulemper
Samfundsværdi	Mulighed for mere natur og miljøgevinster Mulighed for grøn erhvervsudvikling	Tekniske omkostninger Tab af produktionsværdi i visse brancher
Fair omstilling	Højere mål kan skabe nye muligheder og opleves mere retfærdigt i et globalt klimaperspektiv	En hurtigere omstilling kan have større konsekvenser, der af nogle kan opleves som uretfærdige
Global effekt	Danmark som foregangsland	Risiko for drivhusgaslækage Risiko for øget import af biomasse

- **Samfundsværdi.** Højere mål vil uundgåeligt betyde flere omkostninger til tekniske reduktionstiltag og tab af produktion i klimabelastende sektorer. Omvendt kan en indsats i landbruget sikre mere natur og miljøgevinster i form af bedre vandmiljø og mindre luftforurening. Højere mål kan også give grobund for grøn erhvervsudvikling.
- **Fair omstilling.** Højere mål vil betyde større forandringer af samfundet og have større sociale konsekvenser på kortere tid. Forandringerne kan opleves som uretfærdige blandt nogle grupper eller i nogle geografiske områder, hvis det fx forstærker eksisterende uligheder eller skaber nye. Men omvendt kan ambitiøse klimahandlinger i sig selv opfattes som mere retfærdige i lyset af den globale klimakrise eller på tværs af generationer. Klimaindsatsen vil også skabe nye muligheder og gevinster for nogle grupper i samfundet.
- **Global effekt.** Udover den umiddelbare klimaeffekt øger et højere dansk mål chancen for, at Danmark kan agere som foregangsland og inspirere andre lande. Men højere mål kan også betyde, at vi skal have fat i tiltag, der risikerer at skubbe udledninger til andre lande, såkaldt drivhusgaslækage. Samtidig er der risiko for, at Danmark kan blive nødt til at øge importen af biomasse fra udlandet. Hugst af biomasse i udlandet kan potentielt øge disse landes udledninger eller skade landenes biodiversitet.

Klimarådet stiller 10 spørgsmål om et kommende 2035-mål

- 1** Kan klimavidenskaben sige, hvad Danmarks klimamål bør være i 2035?
- 2** Kan global klimahandling erstatte klimatiltag i Danmark?
- 3** Hvorfor skal Danmark have egne klimamål, når vi også er omfattet af mål for hele EU?
- 4** Skal 2035-målet formuleres som et budgetmål eller et punktmål?
- 5** Hvordan bør der tages højde for usikkerhed, når 2035-målet skal opfyldes?
- 6** Hvordan kan forskellige 2035-mål opfyldes?
- 7** Hvilke samfundsmæssige hensyn er vigtige, når vejen mod 2035 skal planlægges?
- 8** Hvad koster det for samfundet at nå forskellige mål i 2035?
- 9** Hvilken betydning har 2035-målet for oplevelsen af en fair omstilling?
- 10** Hvilke globale effekter kan et 2035-mål have?

1

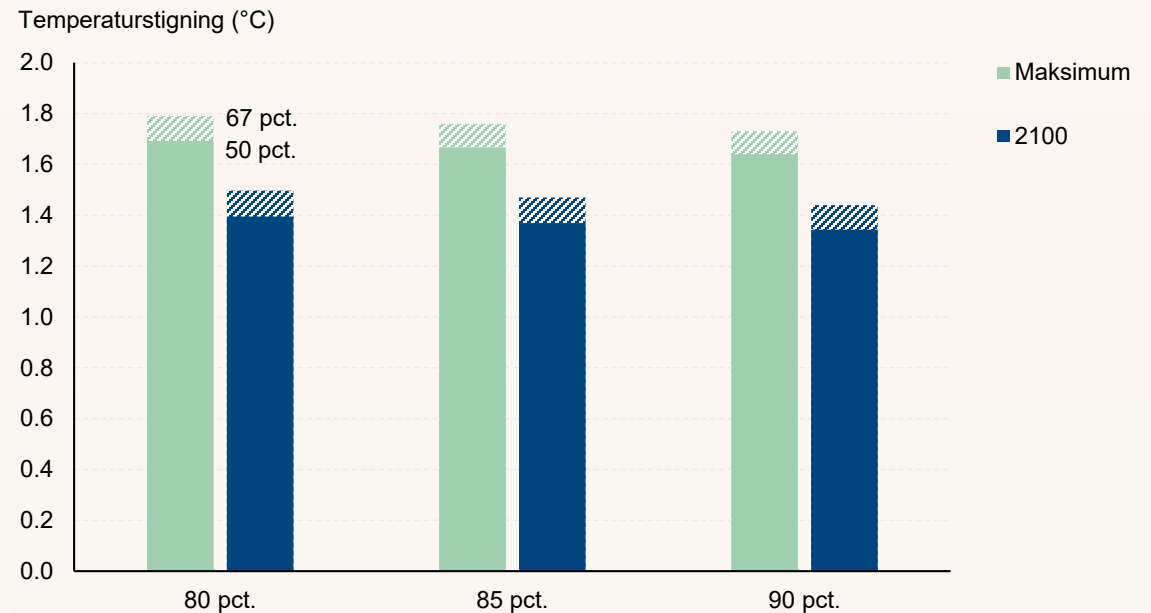
Kan klimavidenskaben sige, hvad Danmarks klimamål bør være i 2035?

Den seneste tids stærkt stigende temperaturer taler for, at verdens lande bør gøre mere for at begrænse den globale opvarmning.

Klimavidenskaben kan dog ikke give et entydigt svar på, hvad det danske 2035-mål præcist bør være. Svaret vil blandt andet afhænge af, hvordan Parisaftalens temperaturmål fortolkes, og hvor stort et ansvar man tillægger Danmark som rigt land med store historiske udledninger pr. indbygger. Men jo mere og jo hurtigere vi reducerer de danske udledninger, jo mere hjælper vi klimaet.

[Læs mere i analysen her](#)

Figuren viser, hvilket niveau den globale temperaturstigning holder sig under med henholdsvis 50 og 67 pct. sandsynlighed ved forskellige danske 2035-mål, hvis det hypotetisk antages, at alle andre lande fremadrettet udleder det samme pr. indbygger som Danmark.

2

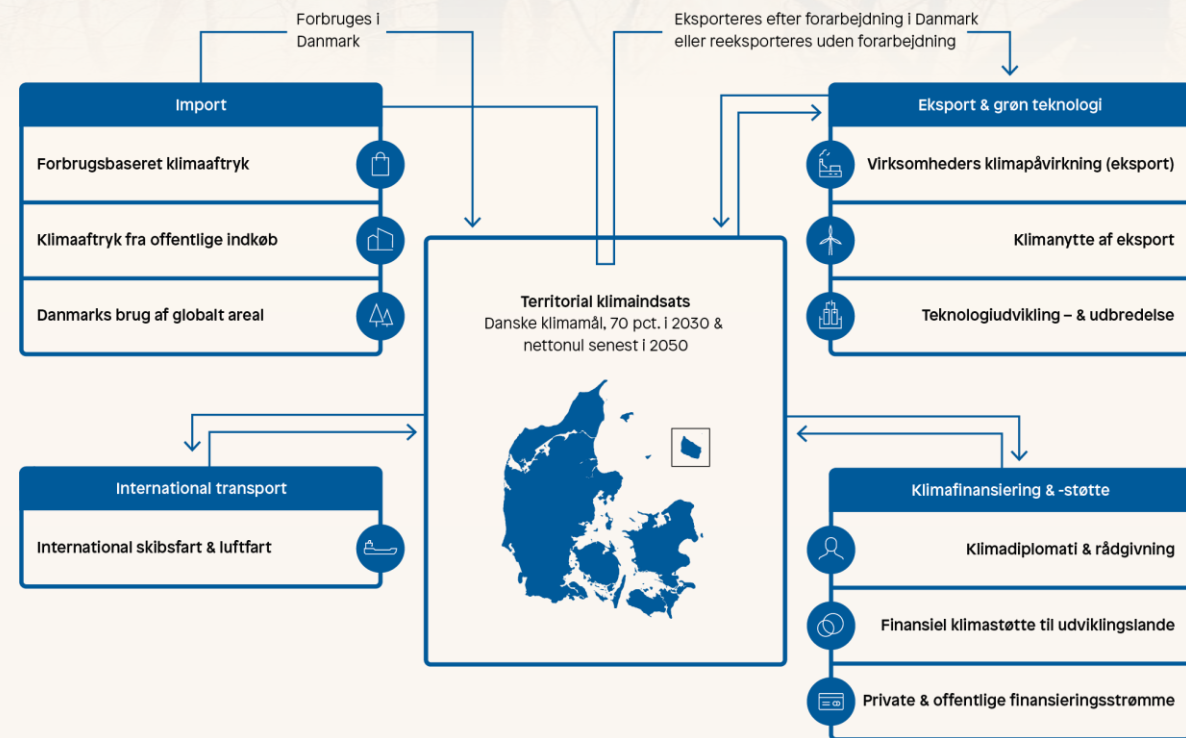
Kan global klimahandling erstatte klimatiltag i Danmark?

2035-målet vedrører kun den territoriale dimension af dansk klimapolitik. Det følger FN's konventioner. Den globale dimension skal imidlertid også tages i betragtning i en vurdering af Danmarks samlede indsats.

De to dimensioner skal supplere hinanden og ikke erstatte hinanden. Men et opnåeligt territorielt 2035-mål vil næppe være tilstrækkeligt, hvis Danmark tillægges et betydeligt historisk ansvar, og også derfor er styrket global klimahandling vigtig. Danmark har væsentlige muligheder for at reducere udledningerne uden for landets grænser, og det vil samtidig bidrage til, at Danmark kan være et foregangsland, som klimaloven foreskriver.

[Læs mere i analysen her](#)

Figuren viser Danmarks globale klimapåvirkning i fire hovedområder og ti konkrete påvirkningskanaler.

3 Hvorfor skal Danmark have egne klimamål, når vi også er omfattet af mål for hele EU?

I praksis drives EU's klimapolitik fremad i et samspil med medlemslandenes forskellige og skiftende nationale ambitioner.

Derfor har det værdi, at Danmark fortsat sætter egne klimamål, som kan bruges som politisk løftestang i de europæiske forhandlinger, hvis målene er tilstrækkeligt ambitiøse. Og de politiske initiativer, der søsættes for at nå de nationale mål, kan vise EU, hvordan klimaregulering kan udvikles og fungere i praksis. Samtidig har danske mål formentlig bedre mulighed for at skabe nærhed, legitimitet og hjemlig opbakning til klimaindsatsen end europæiske mål.

Figuren viser EU's tre klimamål for 2030, 2040 og 2050. Klimamålet for 2040 er et udspil fra Europa-Kommissionen, men er ikke vedtaget endnu.

[Læs mere i analysen her](#)

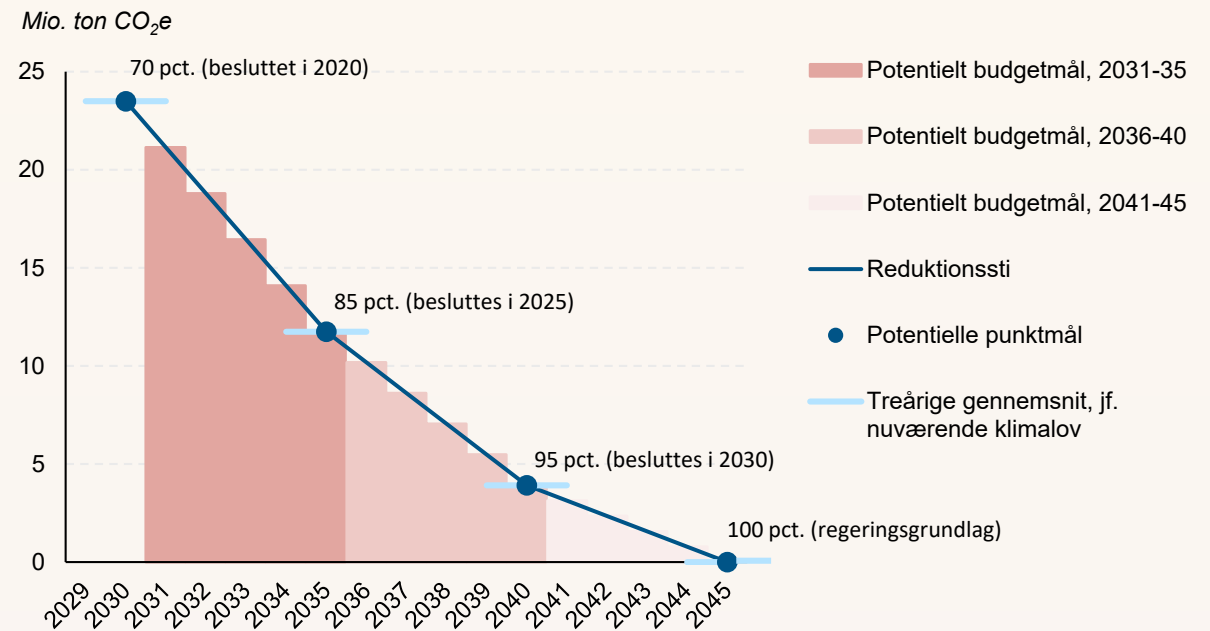
4 Skal 2035-målet formuleres som et budgetmål eller et punktmål?

Klimarådet ser en fordel i, at klimaloven justeres, så 2035-målet defineres som en reduktionssti med et samlet budget for udledningerne i perioden 2031 til 2035. Tilsvarende kan der fastlægges budgetter for perioderne 2036-2040 og 2041-2045.

Udledningerne i alle år påvirker klimaet, og med budgetmål omfattes alle år af et mål. Budgetmål vil tilskynde til en tidligere reduktionsindsats til gavn for klimaet sammenlignet med punktmål hvert femte år, selv om punktmålene i dag opgøres som 3-årige gennemsnit. Tilskyndelsen til tidlig handling skyldes, at permanente drivhusgasreduktioner får mere vægt, hvis de gennemføres tidligt i budgetperioden.

[Læs mere i analysen her](#)

Figuren viser et illustrativt eksempel med budgetmål for 2031-35. Dette budgetmål skal følges op af et nyt mål for 2036-40. Målene på 85 og 95 pct. skal blot illustrere principperne bag et muligt budgetmål. Figuren viser også klimalovens nuværende praksis, hvor punktmål hvert femte år opgøres som treårige gennemsnit.

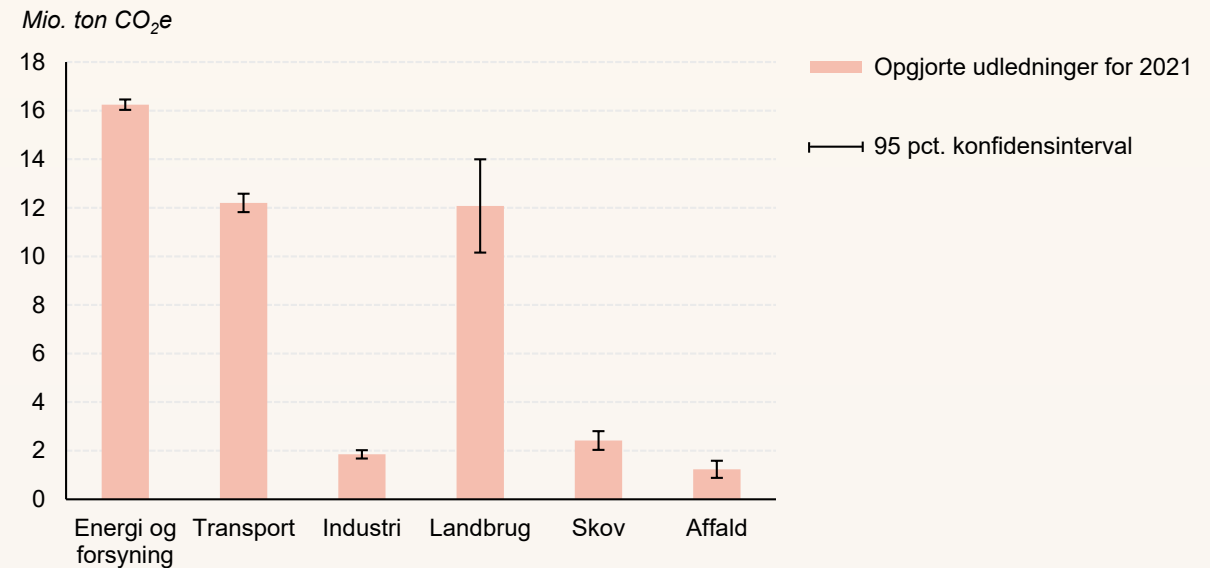
5 Hvordan bør der tages højde for usikkerhed, når 2035-målet skal opfyldes?

Der er stor usikkerhed om fremtidens udledninger. Usikkerheden ses i forventningerne til markedsudviklingen, implementeringen af ny klimapolitik og potentielle nye målemetoder for udledningerne i landbruget og skovene.

Strategiske pejlemærker i udvalgte sektorer kan sikre, at usikkerhed i én sektor ikke skaber tvivl om retningen i andre sektorer, hvor usikkerheden er mindre. Det kan fx være et pejlemærke for de fossile udledninger, hvor målemetoder og emissionsfaktorer er veletablerede.

[Læs mere i analysen her](#)

Figuren viser opgørelsesusikkerheder for 2021, som er det seneste historiske opgørelsesår for Danmarks udledninger. Konfidensintervallerne viser, at der er betydelig usikkerhed på flere mio. ton ved at opgøre Danmarks historiske udledninger, selv når de har fundet sted. Usikkerheden er særligt stor i landbrugssektoren.

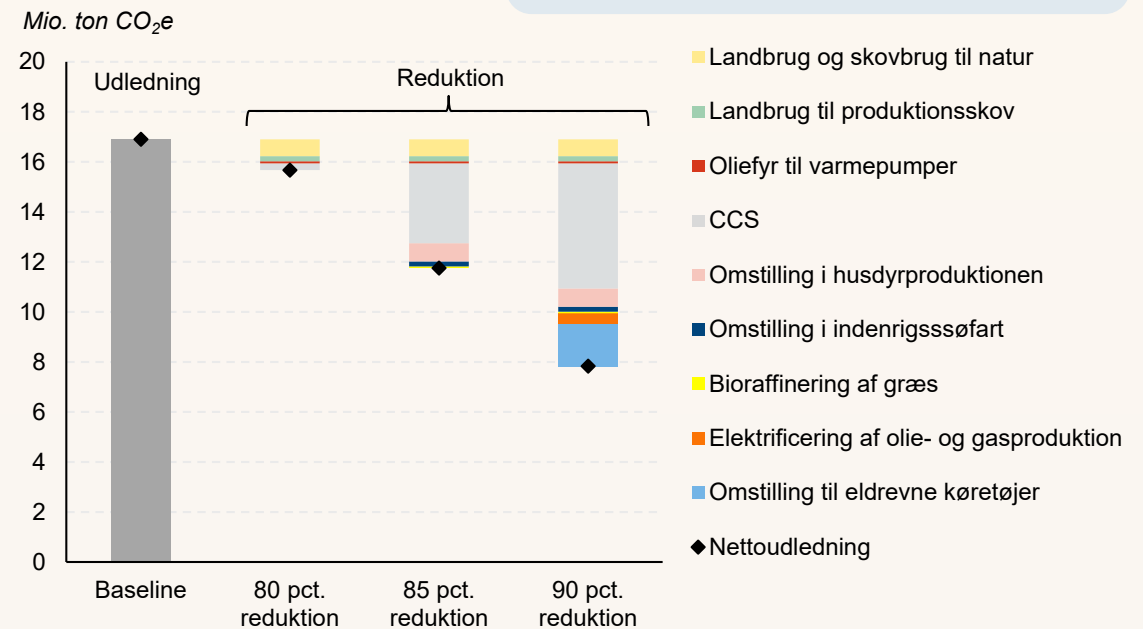
6 Hvordan kan forskellige 2035-mål opfyldes?

Udledningen af drivhusgasser forventes at falde med 78 pct. i 2035 med den nuværende politik. Der er derfor ikke langt til et 80-procentsmål, og i Klimarådets scenarieskitse nås det primært ved at omlægge landbrugsareal. Landbrug og CO₂-fangst dominerer Klimarådets scenarieskitse til et 85-procentsmål, og derudover er transportsektoren i spil i scenarieskitzen for et 90-procentsmål.

Alle tre scenarieskitser indebærer et areal på 20 pct. afsat til natur i 2035. Scenarieskitserne skal ses som eksempler på målopfyldelse, og de indeholder både tekniske og strukturelle ændringer. Der er primært taget udgangspunkt i at starte med de billigste tiltag for samfundet, men 2035-målet kan også opfyldes på andre måder end dem, som denne analyse lægger frem.

[Læs mere i analysen her](#)

Figuren viser de forskellige omstillingselementer, der kan bidrage til at opfylde et klimamål i 2035 på enten 80, 85 eller 90 pct. i Klimarådets scenarieskitser.

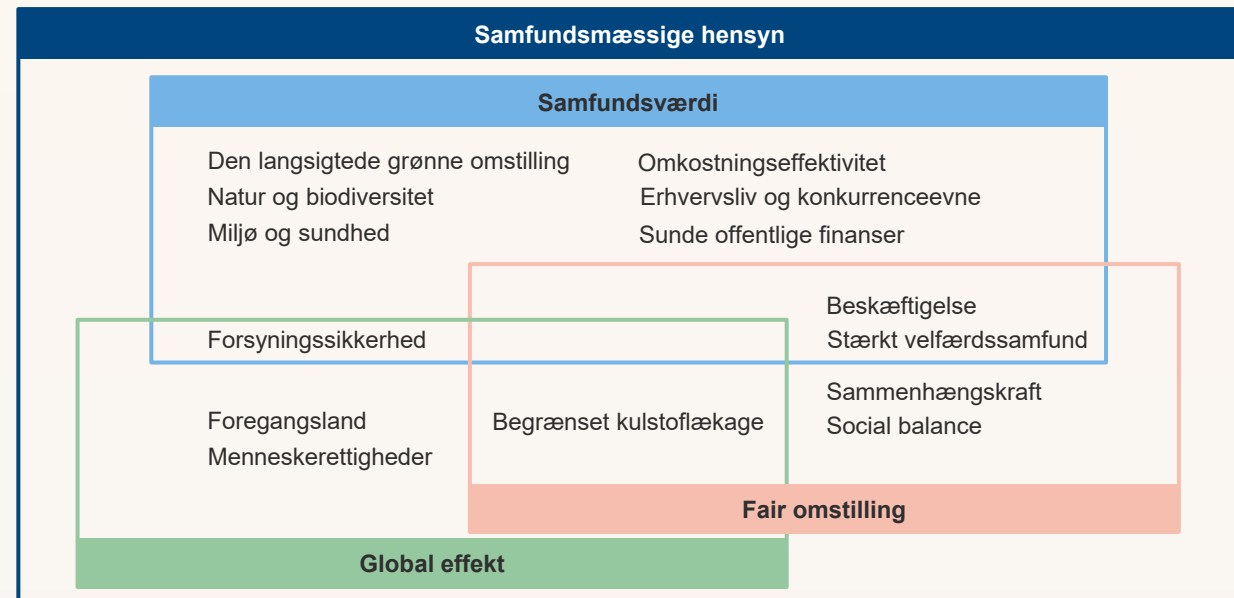
7 Hvilke samfundsmæssige hensyn er vigtige, når vejen mod 2035 skal planlægges?

Samtidig med at klimapolitikken skal få Danmark i mål, skal den også tage en lang række samfundsmæssige hensyn. Klimarådet grupperer disse hensyn under de tre overlappende overskrifter *samfundsværdi*, *fair omstilling* og *global effekt*.

Omstillingen skal skabe værdi for samfundet, opleves fair og have reel global effekt. Det er dog ikke altid muligt at tilfredsstille alle hensyn på samme tid, og det fører til, at der skal indgås politiske kompromisser. Det gælder fx afvejningen mellem billige tiltag og hensynet til ikke blot at flytte udledningerne til udlandet.

[Læs mere i analysen her](#)

Figuren viser samfundsmæssige hensyn, som er væsentlige at have øje for i klimapolitikken. Hensynene er her grupperet i tre hovedområder.

8

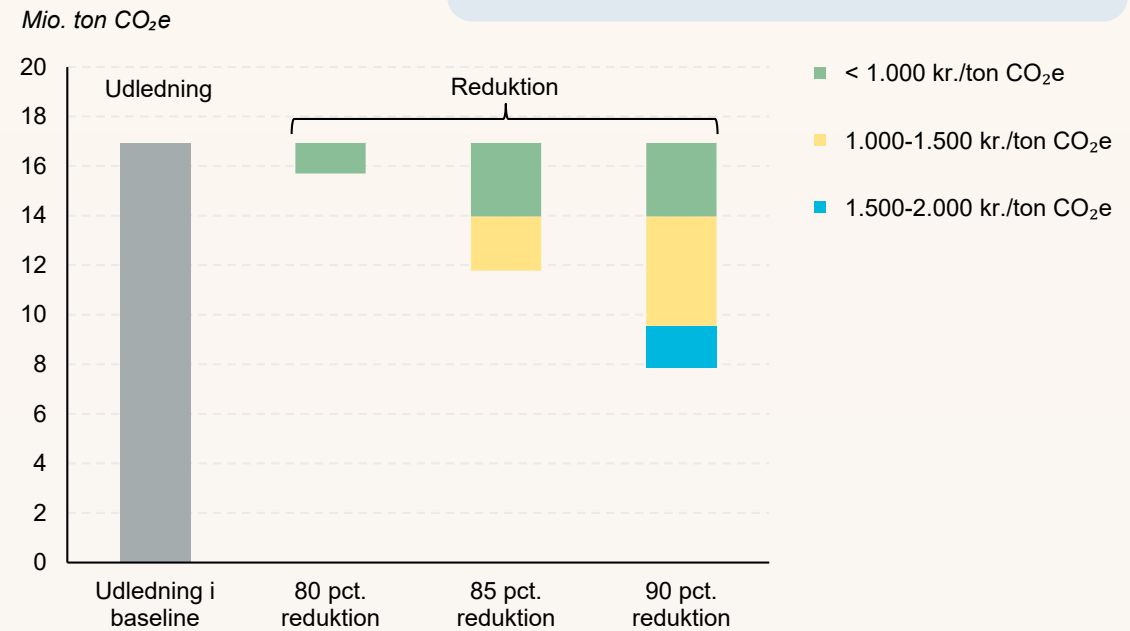
Hvad koster det for samfundet at nå forskellige mål i 2035?

Der findes betydelige gevinster ved at samtænke klima med natur og miljø. I Klimarådets scenarieskitser for at nå klimamålene leder en mindsket forurening og flere rekreative naturarealer til en værdi for samfundet, der mindsker de samlede nettoomkostninger. Det betyder blandt andet, at et 80-procentsmål ser ud til at kunne nås til under 1.000 kr. pr. ton CO₂e inklusive sideeffekter for det dyreste omstillingselement.

Et 85-procentsmål ser ud til at kunne nås for under 1.500 kr. pr. ton inklusive sideeffekter for det dyreste omstillingselement, mens et 90-procentsmål formentlig kan holdes under 2.000 kr. pr. ton inklusive sideeffekter for det dyreste omstillingselement.

[Læs mere i analysen her](#)

Figuren viser den gennemsnitlige reduktionsomkostning pr. ton i 2024-2035 fordelt på kategorier for et klimamål på 80, 85 eller 90 pct. i 2035 i Klimarådets scenarieskitser.

9 Hvilken betydning har 2035-målet for oplevelsen af en fair omstilling?

En fair omstilling er inkluderende og anerkendende og fordeler byrder og gevinster rimeligt. Det kan betyde noget for oplevelsen af fairness i befolkningen, om man vælger et 2035-mål på 80, 85 eller 90 pct., og hvordan man når målet.

På den ene side medfører højere mål større forandringer af samfundet på kortere tid. Forandringerne kan opleves som unfair, hvis de rammer skævt på tværs af fx indkomstgrupper, geografi eller generationer. På den anden side kan klimaindsatsen skabe nye arbejdspladser, flere naturoplevelser og sundere miljøer. Ambitiøs klimahandling kan også opfattes som det mest retfærdige for naturen og for fremtidige generationer.

[Læs mere i analysen her](#)

Politikere kan understøtte, at befolkningen oplever omstillingen som fair ved:

- Valg af virkemidler
- Kompenserende politiske tiltag
- Sammentænkning af klimapolitik med andre politikområder
- Borgerinvolvering
- Politisk lederskab
- Klimakommunikation

10 Hvilke globale effekter kan et 2035-mål have?

Et ambitiøst dansk 2035-klimamål kan inspirere andre lande. Men indfrielsen af målet kan føre til drivhusgaslækage i både landbrug og transport. Lækagerisikoen vil dog blive mindre, i takt med at flere lande forventes at sætte bindende klimamål.

Også importen af biomasse er central for de globale effekter. Selv et mål på 90 pct. ser ud til at kunne nås, uden at Danmark skal skrue markant op for biomasseforbruget. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at knappe biogene ressourcer, der anvendes til at opfylde Danmarks territoriale mål, ikke samtidig kan anvendes til brændstoffer til international skibs- og luftfart.

[Læs mere i analysen her](#)

Opfyldelsen af klimamål kan have mange globale effekter

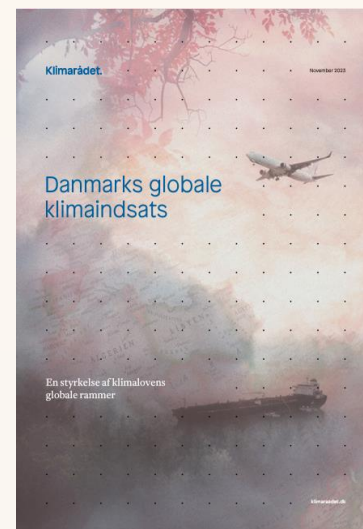
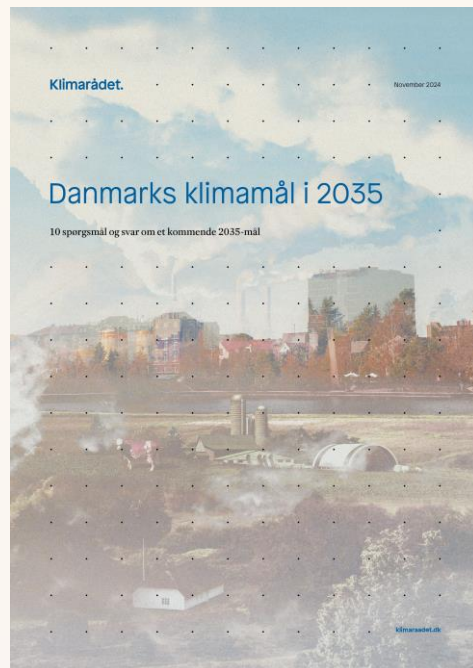
Der er mange koblinger mellem danske klimatiltag og effekter i udlandet. Dette spørgsmål diskuterer fire vigtige aspekter:

- Danmark som foregangsland og inspirationskilde
- Drivhusgaslækage
- Frigivelse af areal anvendt til foder
- Biomasse og grønne brændstoffer.

Om Klimarådets 2035-analyse

- Klimarådet skal ifølge klimaloven **bistå regeringen** i at sætte et klimamål for 2035. Målet sættes senest i 2025.
- Klimarådet stiller i analysen **10 spørgsmål** om et kommende 2035-mål, som rådet diskuterer og svarer på.
- Klimarådets 2035-analyse **bygger videre** på særligt fire tidligere analyser fra Klimarådet:

Klik på rapporterne og læs videre.

Klimarådet.

November 2024

Danmarks klimamål i 2035

Find hele analysen på Klimarådets hjemmeside:

klimaraadet.dk/da/analyse/danmarks-klimamaal-i-2035